

DA

DA

DA

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 27.11.2007
KOM(2007) 756 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG,
REGIONSUDVALGET OG DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK**

**Sjette rapport om de praktiske forberedelser til den fremtidige udvidelse af
euroområdet**

{SEK(2007) 1574}

1. INDLEDNING

Efter Rådets beslutninger af 10. juli 2007 om, at Cypern og Malta lever op til de nødvendige krav for at kunne indføre euroen den 1. januar 2008¹, er de praktiske forberedelser til indførelsen af euroen i øjeblikket ved at være tilendebragt i begge lande. Denne rapport omhandler disse sidste forberedelser, særlig indførelsen af kontanter i euro i økonomien, situationen i forbindelse med den private sektors forberedelser såvel som den offentlige mening om euroen i Cypern og i Malta.

Kommissionens vedhæftede arbejdsdokument giver flere tekniske detaljer om forberedelserne i begge lande og i de andre berørte medlemsstater.

Rapporten efterfølger fem rapporter om situationen i forbindelse med de praktiske forberedelser af den fremtidige udvidelse af euroområdet, der blev offentliggjort mellem november 2004 og juli 2007².

2. SITUATIONEN I FORBINDELSE MED FORBEREDELSENE

2.1. Cypern

2.1.1. *Hvordan vil kontanterne i euro blive indført i den cypriotiske økonomi, og hvordan vil cypriotiske pund (CYP) i kontanter blive taget ud af omløb?*

Indførelsen af euroen i Cypern betyder, at en befolkning på omkring 775 000 vil deltage i overgangen fra cypriotiske pund til euroen, enten som individuelle personer eller i de virksomheder og officielle organer, hvor de arbejder. Ansvar for indførelsen af euroen i sin fysiske form og for tilbagebetalingen af cypriotiske pund ligger hos Cyperns centralbank (CBC).

De nødvendige eurosedler og -mønter

For at kunne udskifte den nuværende valuta, cypriotiske pund, med kontanter i euro er der ifølge en vurdering fra CBC brug for 60,7 mio. eurosedler (til en værdi af 1 190 mio. EUR) og 395 mio. euromønter (til en værdi af 100,26 mio. EUR).

I overensstemmelse med Den Europæiske Centralbanks beslutning om, at fremtidige deltagende medlemsstater i euroområdet kan låne de nødvendige mængder eurosedler fra Eurosystemet og efter overgangsfasen tilbagebetale dem med eurosedler fra deres egen forsyningsordning, modtog CBC eurosedlerne fra Grækenlands centralbank i løbet af oktober.

Efter en offentlig udbudsprocedure er de cypriotiske euromønter blevet produceret af Finlands møntfremstillingsinstitution (Mint of Finland). Masseproduktionen startede, efter at Rådet den 10. juli 2007 havde besluttet, at Cypern kan indføre euroen den 1. januar 2008. Omkring 60 %

¹ Rådets beslutning af 10. juli 2007 i henhold til traktatens artikel 122, stk. 2, om Cyperns indførelse af den fælles valuta den 1. januar 2008 (EUT L 186, 18.7.2007, s. 29). Rådets beslutning af 10. juli 2007 i henhold til traktatens artikel 122, stk. 2, om Maltas indførelse af den fælles valuta den 1. januar 2008 (EUT L 186, 18.7.2007, s. 32).

² KOM(2004) 748 af 10.11.2004; KOM(2005) 545 af 4.11.2005; KOM(2006) 322 af 22.6.2006; KOM(2006) 671 af 10.11.2006; KOM(2007) 434 af 16.7.2007.

af mønterne ankom i midten af oktober med containerforsendelser, mens de sidste 40 % ventes at være leveret inden udgangen af november.

Forhåndsudsendelse og forhåndsvideresendelse

Med henblik på at forberede en problemfri overgang til euroen gennemfører CBC en forhåndsudsendelse, hvor den leverer eurosedler og -mønter til forretningsbanker inden €dagen³. Forhåndsudsendelsen af euromønter begyndte den 22. oktober og af eurosedler den 19. november. CBC vurderer, at omkring 80 % af værdien af de eurosedler, der vil blive sat i omløb i den cypriotiske økonomi (dvs. 48,4 mio. pengesedler til en værdi af ca. 950 mio. EUR) og 64 % af værdien af euromønterne (dvs. 251,2 mio. mønter til en værdi af ca. 64 mio. EUR), vil blive leveret til banksektoren inden €dagen. Forhåndsudsendelsen omfatter alle de omkring 900 bankfilialer i Cypern (hver bank servicerer i gennemsnit omkring 860 indbyggere).

Det næste skridt er, at forretningsbankerne sikrer, at virksomheder, der foretager kontante transaktioner, særlig detailhandlen, modtager kontanter i euro inden €dagen (forhåndsvideresendelse), og at de kan give byttepenge udelukkende i euro fra datoen for overgangen. Dette bidrager til at forkorte den periode ned til et minimum, hvor euro- og nationalvalutaen anvendes på samme tid. Detaljerne i forhåndsvideresendelsen er fastsat i aftaler mellem bankerne og deres kunder, hvor tidspunktet for leveringerne, datoen for debiteringen, den nødvendige forsikringsdækning og kravene om sikkerhedsstillelse er defineret. Selv om CBC og forretningsbankerne er aktive med hensyn til at forklare behovet for forhåndsvideresendelse til alle de virksomheder, der foretager kontante transaktioner, var antallet af de første bestillinger af kontanter i euro væsentlig lavere end forventet. Der blev udsendt yderligere opfordringer i forhold til virksomhederne, og de giver allerede positive resultater. Den 31. december, hvor bankerne helt exceptionelt vil holde lukket, vil bankerne videreforsende små kontante beløb i euro til små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Indsatsen for at sikre en hensigtsmæssig forhåndsvideresendelse bør fortsættes.

I forbindelse med forhåndsvideresendelsen vil det fra den 3. december være muligt for virksomheder at købe 40 000 forhåndspakkede startsæt med euromønter (a 172 EUR) og for den brede offentlighed at købe 250 000 små startsæt (a 17,09 EUR). Der er blevet valgt en enkel indpakning til startsættene for at sikre, at mønterne vil blive brugt til at betale med og ikke vil blive gemt som samlerobjekter.

Derudover har nogle banker siden den 1. november gratis vekslet cypriotiske pund for deres kunder til eurosedler til omregningskursen, således at befolkningen kan forberede sig på at betale med euro fra €dagen.

Indførelse af kontanter i euro i økonomien fra den 1. januar 2008

De fleste eurosedler vil blive sat i omløb via hæveautomater. I Cypern bliver omkring 550 hæveautomater drevet af kreditinstitutterne, og næsten alle hæveautomaterne findes i banker, hvilket betyder, at de umiddelbart kan genopfyldes med sedler. Nogle større banker har meddelt, at de gennemfører overgangen til euroen i deres hæveautomater om aftenen den 31. december. Mindst 70 % af hæveautomaterne vil blive omstillet til kun at udbetale eurosedler senest kl. 1 om natten på €dagen, mens de sidste 30 % vil blive omstillet til middag den

³ €dagen er den dag, hvor eurosedler og -mønter sættes i omløb (1. januar 2008 i Cypern og Malta).

samme dag. Under normale omstændigheder foretages der ugentligt i alle hæveautomater ca. 170 000 udbetalinger til en samlet værdi af omkring 22 mio. EUR (i gennemsnit, oplysninger fra 2006).

I de første uger efter €dagen vil hæveautomaterne kun udbetale 10- og 20-eurosedler med henblik på at reducere de byttepengebeløb, som detailhandlen skal give tilbage ved kontante transaktioner⁴. Af samme grund har bankerne forpligtet sig til ved skranken kun at distribuere små eurosedler i den første periode efter €dagen (primært 5-, 10- og 20-eurosedler og højst 50-eurosedler).

Den største indførelse af euromønter i økonomien vil finde sted i detailhandlen, idet det antages, at bankudbetalinger i mønter ikke forekommer ofte. For at undgå "genbrug" af cypriotiske pund forventes detailhandlen at give byttepenge udelukkende i euro fra €dagen.

Indløsning af kontanter i national valuta

Hvad angår indløsningen af cypriotiske pund i kontanter intensiverer CBC sin kampagne, som skal få borgerne til at bruge deres beholdninger af kontanter eller til at sætte dem i banken i oktober 2007. CBC vurderer, at ved udgangen af indeværende år vil der være 80,9 mio. CYP i sedler og 472,7 mio. CYP i mønter i omløb. Det forventes, at de fleste af disse pengesedler og omkring halvdelen af mønterne før eller senere vil blive returneret til CBC.

Den 1. januar 2008, hvor bankerne normalt holder lukket, vil en række centralt beliggende filialer i hvert distrikt holde åbent for at lette omvekslingen af cypriotiske pund til euro.

Bankerne vil gratis veksle cypriotiske pundsedler og –mønter til euro indtil den 30. juni 2008 for beløb op til 1 000 CYP i sedler og op til 50 CYP i mønter pr. kunde pr. transaktion. CBC fortsætter med at veksle cypriotiske pengesedler indtil ti år efter €dagen og mønter indtil to år efter denne dato uden vekselsgebyr.

Checks; elektroniske betalingsterminaler

I Cypern bruges der hvert år omkring 25 mio. checks. Da checks, der er udstedt i cypriotiske pund og dateret efter den 31. december 2007, ikke vil være gyldige, er bankerne begyndt at forsyne deres kunder med checkhæfter udstedt i euro, og disse bliver allerede anvendt på nuværende tidspunkt.

De omkring 19 000 elektroniske betalingsterminaler, hvor der bliver betalt med cypriotiske pund, vil blive omstillet til euro den 1. januar 2008. Disse elektroniske betalingsterminaler, som f.eks. findes i restauranter og hoteller, og som skal tage imod betalinger med kort hele nytårsaften, omstilles umiddelbart kl. 00.01 på €dagen.

Beskyttelse af euroen mod falskmøntneri

⁴ Detailhandlens behov for kontanter i de første dage og uger efter overgangen til euroen vil være væsentlig højere end under normale omstændigheder, da kontanter i den nationale valuta, der modtages fra kunder, ikke længere kan anvendes til byttepenge, og da kunder i højere grad vil benytte kontanter i national valuta for at komme af med dem uden at skulle veksle i bankerne. Hvis kunder, der betaler med euro, allerede bruger små eurosedler eller betaler det nøjagtige beløb, har detailhandlen brug for færre byttepenge i euro.

Den nødvendige ramme til beskyttelse af euroen mod falskmøntneri er blevet oprettet⁵. Cypriotiske eksperter har også deltaget i relevante kurser og arbejdsgrupper i Kommissionen, Den Europæiske Centralbank og Europol.

2.1.2. *Hvor velforberedte er virksomhederne på overgangen til euroen?*

I september 2007 blev en Eurobarometer-undersøgelse udført blandt virksomheder i Cypern på Europa-Kommissionens vegne i samarbejde med de cypriotiske myndigheder, efterfulgt af en lignende undersøgelse i januar 2007⁶. Resultaterne tyder på, at de cypriotiske virksomheder er velforberedte på overgangen til euroen, og at de ikke har haft væsentlige problemer i løbet af deres forberedelser. Inden midten af september 2007 havde næsten alle virksomheder (97 %) påbegyndt forberedelser til overgangen til euroen, og de fleste af dem var allerede begyndt i april 2007 (88 %).

Mere end 88 % af alle de virksomheder, der foretager kontante transaktioner med deres kunder, tilkendegav, at de forventede at modtage eurosedler inden €-dagen fra deres banker. Fire ud af fem virksomheder (80 %) forventer, at deres it-systemer (f.eks. regnskabs-, fakturerings- og lønsystemer) vil være klar til umiddelbart at overgå til euro den 1. januar 2008.

Mere end 9 ud af ti virksomheder er bevidste om, at priser har skullet vises i både euro og cypriotiske pund siden september 2007, og størstedelen af virksomhederne har ikke haft større problemer med at opfylde denne forpligtelse. Med hensyn til virksomhedernes prisfastsættelsespolitik viser resultaterne fra september en positiv udvikling. Med hensyn til at tilpasse priserne til euro, f.eks. psykologiske priser som 5,99 CYP, som på grund af omregningsreglerne ville resultere i et beløb i euro, der ikke er afrundet, nævnte 17 % af virksomhederne, at de overvejende ville justere priserne ned (3 % i januar), mens kun 3 % overvejende ville justere dem op (16 % i januar). Derudover er den procentdel, der vil omregne priserne præcist og uden justeringer, steget fra 28 % i januar til 51 % i september.

2.1.3. *Hvilke foranstaltninger er der truffet for at undgå den opfattelse, at priserne stiger i forbindelse med overgangen til euroen?*

Ifølge den seneste Eurobarometer-undersøgelse af den offentlige mening om euroen frygter 74 % af respondenterne i Cypern stadig, at priserne vil stige i forbindelse med overgangen til euroen⁷. Dette udgør kun en lille ændring i forhold til situationen i april 2007, hvor 78 % delte denne bekymring⁸.

Gennem de sidste måneder har de cypriotiske myndigheder yderligere forstærket deres indsats med henblik på at bidrage til stabile priser og opbygge forbrugernes tillid i forbindelse med overgangen til euroen. Den dobbelte prisangivelse i CYP og EUR blev obligatorisk for virksomheder den 1. september 2007. Gennemførelsen overvåges på nært hold af fem euroobservatorier rundt omkring i landet, der regelmæssigt sender mere end 100 inspektører ud til hver detailhandlende. Euroobservatorierne består af ti medlemmer, herunder distriktskommisæreren, repræsentanter for regeringen, forbrugersammenslutninger,

⁵ Se fjerde rapport, side 8 (http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/transition/transition_main_en.htm).

⁶ Se Flash Eurobarometer-undersøgelse nr. 200 og 218. Alle Eurobarometer-undersøgelser kan findes på http://ec.europa.eu/public_opinion/euro_en.htm.

⁷ Se Flash Eurobarometer-undersøgelse nr. 214, september 2007.

⁸ Se Flash Eurobarometer-undersøgelse nr. 207.

fagforeninger og erhvervslivet. Fra starten anvendte ca. 80 % af alle detailhandlende den dobbelte prisangivelse korrekt i overensstemmelse med de lovkrav, som den cypriotiske lovgivning havde fastsat, mens de resterende handlende modtog assistance til at angive de dobbelte priser korrekt. Den generelle tilbagemelding om den obligatoriske dobbelte prisangivelse var positiv, og systemet anses for at bidrage til større prisgennemsigtighed, idet det etablerer en mere omfattende rutine med at angive priserne.

Omkring 7 130 virksomheder, særlig større detailhandlende og banker, tilsluttede sig en kodeks for fair priser, som regeringen søsatte i juli 2007. De må opsætte kodeksens logo i deres butikker og filialer, hvis de følger kodeksen, under hvilken de har forpligtet sig til at gennemføre overgangen på en fair måde og ikke forsøge at opnå fordele heraf. Det cypriotiske finansministerium offentliggør listen over de deltagende butikker og filialer på Cyperns euro-websted og i det officielle tidsskrift. Kodeksen gælder indtil den 10. juli 2008.

I samarbejde med det cypriotiske statistikagentur og den pancypriotiske forbrugerorganisation har det cypriotiske finansministerium og handels- og industriministeriet siden september 2007 foretaget en systematisk kontrol af priserne. Det cypriotiske statistikagentur kontrollerer især prisudviklingen i forbindelse med en række særlige produkter, hvor der, set ud fra erfaringer i andre lande, kan forekomme uberettigede prisstigninger. Med henblik på at oplyse forbrugerne udgives der hver måned en liste over de detailhandlende, der udbyder de billigste varer.

Derudover udfører og offentliggør Cyperns forbrugerorganisation markedsundersøgelser, der analyserer prisudviklingen i omkring 80 000 varer hos 11 000 detailhandlende. De første resultater fra juli-september 2007 tyder på, at priserne på omkring 80 % af varerne forblev stabile eller faldt, mens der blev observeret prisstigninger i forskellig grad på de sidste 20 % af varerne. Organisationen har til hensigt at offentliggøre i medierne de tilfælde, hvor priserne er steget væsentligt, sammen med de grunde, som den pågældende detailhandlende angiver for prisstigningen.

2.1.4. Hvor velforberedte er borgerne på overgangen til euroen?

Inden for de sidste måneder har Cypern øget sin indsats væsentligt inden for kommunikationen om euroen. Det cypriotiske finansministerium og CBC arbejder tæt sammen med erhvervs- og forbrugerorganisationer såvel som med Europa-Kommissionen og Den Europæiske Centralbank.

Befolkningen er blevet informeret gennem massemediekampagner, der delvis er blevet finansieret af Europa-Kommissionen. Hovedbudskaberne omhandlede fastsættelsen af omregningskursen, kodeksen for fair priser, den dobbelte angivelse af priser, afviklingen af beholdninger af kontanter i cypriotiske pund og en bedre forståelse hos forbrugerne. Kampagnerne fandt sted i alle medier, især på tv (ca. 2 500 indlæg), i radioen (ca. 6 500 indlæg) og på skrift (ca. 200 indlæg).

Der blev distribueret reklamemateriale om kodeksen for fair priser og den dobbelte angivelse af fair priser (plakater, brochurer osv.) til alle erhverv, der blev givet foredrag i skolerne og til socialarbejdere, og der blev indledt en skolekonkurrence. Det nationale euro-websted bliver opdateret regelmæssigt, og pressen bliver løbende informeret af myndighederne. Plakater og brochurer samt "talende kort" til blinde anvendes til at nå ud til særlige målgrupper (SMV'er, de svage grupper, kvinder, unge), og derudover bidrager euroobservatorierne og fire "eurobusser", der kører rundt på øen, til oplysning af befolkningen. Den gratis telefonhotline modtager ca. 500 opkald om ugen.

I august ændrede de cypriotiske myndigheder kommunikationsstrategien og bad kommunikationsbureauet om at ændre indholdet af massemediekampagnerne for at målrette den mere hensigtsmæssigt mod de behov, som målgrupperne, der stadig er skeptiske over for fordelene ved euroen, har.

Den seneste Eurobarometer-undersøgelse bekræfter, at tilslutningen til euroen stiger i Cypern, om end fra et lavt niveau: ca. 44 % af respondenterne sagde, at de personligt er meget glade eller forholdsvis glade for, at euroen vil afløse deres egen valuta (en stigning fra 40 % i april 2007 og 32 % i september 2006).

Det kan antages, at den løbende kommunikationskampagne i Cypern er medvirkende til, at tilslutningen til euroen stiger. Andre faktorer bekræfter denne antagelse: 67 % af respondenterne følte sig forholdsvis eller meget godt informeret, hvilket er et stort spring fremad fra de tidligere 47 % (april 2007) og 39 % (september 2006). Ligeledes er også kendskabet til nogle af euroens og ØMU'ens karakteristika steget.

2.1.5. Konklusion

I de sidste par måneder har Cypern gjort væsentlige fremskridt i forbindelse med de praktiske forberedelser på overgangen til euroen og lader til generelt at være velforberedt på indførelsen af euroen. Med henblik på at gøre det muligt for virksomheder, særlig detailhandlende, at give byttepenge i euro fra €-dagen bør centralbanken og bankerne fortsætte deres indsats med at overbevise virksomheder om behovet for forhåndsvideresendelse. Kommunikationen om euroen skal fortsat forbedres med henblik på at øge tilslutningen til euroen.

2.2. Malta

2.2.1. *Hvordan vil kontanterne i euro blive indført i den maltesiske økonomi, og hvordan vil maltesiske lira (MTL) i kontanter blive taget ud af omløb?*

I Malta overgår en befolkning på omkring 400 000 fra maltesiske lira til euro. For at kunne udskifte den nuværende valuta, maltesiske lira, med euro er der ifølge en vurdering fra Maltas centralbank (CBM) brug for 41,51 mio. eurosedler (til en værdi af 799 mio. EUR) og 140 mio. euromønter (til en værdi af 39,29 mio. EUR).

CBM har lånt den nødvendige mængde eurosedler fra Italiens centralbank. De maltesiske euromønter er blevet produceret af Frankrigs møntfremstillingsinstitution (Monnaie de Paris) og ankom til Malta fra midten af september til slutningen af oktober 2007.

Forhåndsudsendelsen af euro i kontanter til forretningsbankerne påbegyndtes den 15. september. Samlet set vil omkring 92,5 % af de pengesedler (38,43 mio. pengesedler til en værdi af 749 mio. EUR) og omkring 71 % af de euromønter (99,12 mio. mønter til en værdi af 27,81 mio. EUR), der skal indføres i den maltesiske økonomi, blive leveret til 107 bankfilialer over hele landet inden €-dagen.

Ifølge en vurdering fra CBM vil bankerne levere 4,5 % af de pengesedler og 19,5 % af de mønter, der skal i omløb, til virksomhederne fra den 1. december 2007 og indtil €-dagen i overensstemmelse med forhåndsvideresendelsesaftalerne. Disse vurderinger omfatter 33 000 startsæt til virksomheder (a 131 EUR) og 330 000 mini-startsæt til borgerne (a 11,65 EUR), og startsættene vil være tilgængelige i bankerne fra henholdsvis den 1. og 10. december 2007.

Omkring 60 % af hæveautomaterne (154 i alt) vil udbetale små eurosedler (hovedsagelig 10-eurosedler og 20-eurosedler) fra den 1. januar 2008 kl. 0.00. Ved middagstid den samme dag vil mellem 85 % og 90 % af hæveautomaterne udbetale eurosedler, mens de resterende hæveautomater vil blive omstillet kl. 16.00. Der foretages i gennemsnit 306 000 udbetalinger pr. uge fra hver hæveautomat med en samlet gennemsnitsværdi af 26,55 mio. EUR.

Da Malta har usædvanligt store mængder kontanter i omløb, introducerede CBM en reklamekampagne i tv og i pressen i september 2007, der opfordrer befolkningen til at sætte større beholdninger af kontanter i banken med henblik på at reducere mængden af kontanter i maltesiske lira, der skal veksles efter €-dagen. Det vurderes, at der er omkring 37 mio. pengesedler og 128 mio. mønter i omløb i maltesiske lira, der vil blive returneret til CBM fra den 1. januar 2008.

Fra den 1. december er bankerne forpligtede til gratis at veksle maltesiske lirasedler og -mønter til euro til omregningskursen, hvis der er tilstrækkelige eurosedler tilgængelige. Hensigten er hovedsaglig at give mindre virksomheder muligheden for at erhverve sig pengesedler inden overgangen til euroen. Offentligheden vil blive mindet om, at euroen først vil blive lovligt betalingsmiddel fra den 1. januar 2008. Fra den dato og indtil 31. marts 2008 vil forretningsbanker gratis veksle maltesiske lira til euro til omregningskursen for deres kunder og op til 250 MTL (582,34 EUR) for personer, der ikke er kunde i banken. CBM vil fortsat veksle maltesiske liramønter og -sedler indtil henholdsvis den 1. februar 2010 og den 1. februar 2018.

Bankerne vil holde åbent den 31. december og holde lukket den 1. januar som sædvanlig. Den 2. og 3. januar vil de kun tage sig af transaktioner med kunder, når det drejer sig om kontante indbetalinger, veksling til udenlandsk valuta og veksling til euro. Den 4. og 5. januar udvides de normale bankåbningstider til kl. 16.00. I løbet af disse ekstra timer, hvor bankerne holder åbent, tager de sig kun af transaktioner med kunder, når det drejer sig om kontante indbetalinger, veksling til udenlandsk valuta og veksling til euro.

I Malta bruges der hvert år omkring 12 mio. checks. Checks, der er udstedt i maltesiske lira og dateret før den 1. januar 2008, accepteres som betalingsmiddel inden for den normale gyldighedsperiode på seks måneder fra udstedelsesdatoen, undtagen hvis der er angivet en kortere periode. Checks, der er trukket fra konti med maltesiske lira og udstedt i euro inden den 1. januar 2008, vil blive indfriet af forretningsbankerne, hvis de bliver indleveret efter nævnte dato.

Den nødvendige ramme for beskyttelse af euroen mod falskmøntneri er blevet oprettet⁹. Maltesiske eksperter har også deltaget i relevante kurser og arbejdsgrupper i Kommissionen, Den Europæiske Centralbank og Europol.

2.2.2. Hvor velforberedte er virksomhederne på overgangen til euroen?

I anden halvdel af august og starten af september udførte det nationale udvalg for indførelsen af euroen (NECC) i samarbejde med det nationale statistikagentur en undersøgelse af situationen i forbindelse med det maltesiske erhvervslivs forberedelser af overgangen til euroen¹⁰. Praktisk taget alle 908 virksomheder (repræsenterende en befolkning på 16 500), der deltog i undersøgelsen (98 %), vidste, at euroen ville blive indført den 1. januar 2008, og et

⁹ Se fjerde rapport s. 11.

¹⁰ Se <http://www.euro.gov.mt/page.aspx?ID=590>.

flertal på 56 % var klar over, at den periode, hvor begge valutaer vil være i omløb, og hvor der stadig kan betales i maltesiske lira, er én måned. Ni ud af ti virksomheder var bevidste om, at byttepenge kun må gives i euro fra €dagen.

Flertallet af virksomhederne (55 %) forventede at modtage kontanter i euro fra deres banker inden den 1. januar 2008. Ud af de 33 %, der ikke havde planlagt forhåndsvideresendelse, har mere end en tredjedel (37 %) enten allerede kontanter i euro eller vil modtage dem fra hæveautomater eller i bankerne i januar, mens en fjerdedel (26 %) ikke foretager transaktioner i kontanter.

Med hensyn til it-systemer, som skal ændres i forbindelse med overgangen til euroen, nævnte virksomhederne oftest systemer på logistikområdet, efterfulgt af systemer inden for salg og marketing samt regnskab og personale. Omkring en tredjedel af virksomhederne (31 %) havde på det tidspunkt opgraderet deres regnskabssystemer med henblik på indførelse af euroen. Dette synes at være et ret lavt tal, men det skal tages i betragtning, at en betydelig andel af maltesiske virksomheder er små virksomheder (72 % af alle virksomheder er selvstændige enkeltmandsvirksomheder, hvor der generelt ikke anvendes it-regnskabssystemer).

NECC påbegyndte et intensivt kursusprogram for virksomheder, hvor 70 euro-assisterer underviser SMV-sektoren direkte, samt et program under devisen "undervis underviseren", hvor større virksomheder kan afholde et stort antal kurser i overgangen til euroen inden for deres egen organisation.

2.2.3. Hvilke foranstaltninger er der truffet for at undgå den opfattelse, at priserne stiger i forbindelse med overgangen til euroen?

Omkring to tredjedele af den maltesiske befolkning (65 %) frygter stadig prisstigninger i forbindelse med overgangen til euroen, og 76 % forventer endda prismisbrug. For at tage hånd om disse bekymringer fortsætter NECC gennemførelsen af et omfattende antal foranstaltninger¹¹. Den dobbelte angivelse af priser i maltesiske lira og i euro blev obligatorisk den 11. juli 2007 og vil være det indtil den 30. juni 2008. FAIR-initiativet, under hvilket mere end 6 500 virksomheder (hvilket svarer til ca. 80 % af detailhandlen) har forpligtet sig til ikke at lade priserne stige på varer og tjenesteydelser "som følge af indførelsen af en ny valuta", er blevet suppleret med de aftaler om prisstabilitet, som NECC har indgået med et antal importører, distributører og producenter i august og september 2007. Ifølge disse aftaler har virksomhederne givet tilsagn om at holde priserne stabile på et bredt udvalg af varer og tjenesteydelser i en vis periode før og efter overgangen til euroen. Prisovervågningen, som de maltesiske myndigheder på nuværende tidspunkt har indført, er afgørende for at vurdere prisudviklingen og informere forbrugerne og bør fortsætte helt til udgangen af 2008, hvor FAIR-initiativet og den dobbelte angivelse af priser ophører.

2.2.4. Hvor velforberedte er borgerne på overgangen til euroen?

NECC, der er ansvarlig for at gennemføre kommunikationsstrategien med hensyn til overgangen til euroen i Malta, påbegyndte efter en kort pause i august 2007 den intensive og omfattende sidste fase i kampagnen for den umiddelbart forestående indførelse af euroen (f.eks. om, hvornår man skal indsætte maltesiske lira i banken, hvordan man bruger euroomregneren). Kampagnen er delvist finansieret af Europa-Kommissionen.

¹¹ Se femte rapport, side 7 (http://ec.europa.eu/economy_finance/euro/transition/transition_main_en.htm).

Massemediekampagnen, der kører i aviser, blade, radio, tv, ved busstoppesteder og på reklamestandere, understøttes af særlige aktiviteter, der er rettet mod udvalgte målgrupper: i kommunerne blev der opstillet "eurocentre", der skulle svare på spørgsmål fra landsbybefolkningen, der blev udarbejdet materiale til underviserne af svage grupper og til erhvervssektoren, og der blev udskrevet en skolekonkurrence om euroen. Andre aktiviteter omfatter tre store nedtællingsure på strategiske placeringer i Malta og et dagligt nyhedsindslag på halvandet minut om eurorelaterede nyheder i tv-nyhederne på den største tv-station i Malta. I oktober organiserede Malta i samarbejde med Europa-Kommissionen og Den Europæiske Centralbank en konference om ØMU'en og euroen.

Den seneste Eurobarometer-undersøgelse fra september 2007 viser positive resultater for Malta, der bekræfter at den intensive og omfattende kommunikationsstrategi, som myndighederne har indledt, er lykkedes. Tendensen forbliver positiv, og tilslutningen til euroen har nået et fornuftigt niveau. 56 % (sammenlignet med 54 % i april 2007 og 48 % i september 2006) udtalte, at de personligt var meget tilfredse eller rimeligt tilfredse med, at euroen erstatter deres egen valuta, hvilket er den næsthøjeste tilslutning i de berørte lande. Tilslutningen er dog væsentlig lavere end i Slovenien på samme tidspunkt.

Virkningerne af den igangværende kommunikationskampagne i Malta er også synlige på andre områder. Det fornuftige niveau, som en måling af borgernes opfattelse af den formidlede information viste i april i år, er blevet bedre, om end kun lidt bedre. 74 % af respondenterne følte sig rimeligt eller rigtig godt informeret sammenlignet med de tidligere 71 %. 99 % af respondenterne er bevidste om, at euroen vil blive indført i 2008. Ligeledes er også kendskabet til nogle af euroens og ØMU'ens vigtigste elementer steget lidt.

2.2.5. *Konklusion*

I de sidste par måneder har Malta yderligere forbedret og tilendebragt de praktiske forberedelser til overgangen til euroen og lader til at være velforberedt på indførelsen af euroen. Med henblik på, at virksomheder skal kunne give byttepenge udelukkende i euro fra €-dagen, bør der være særlig fokus på at sikre en hensigtsmæssig forhåndsvideresendelse. Den omfattende kommunikation om euroen bør fortsættes med henblik på at øge tilslutningen til euroen i endnu højere grad.

2.3. **Andre medlemsstater**

Kommissionens arbejdsdokument, der er vedhæftet denne rapport, giver et overblik over de praktiske forberedelser i de andre medlemsstater, der endnu ikke har indført euroen.